
ЗАКОН ЗА ФИНАНСИСКАТА ПОЛИЦИЈА
Сл.Весник на Р.Македонија бр.55 од 04.05.2007 година

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој закон се уредува организацијата, надлежноста, раководењето, начинот на вршење на работата, овластувањата и одговорностите на Финансиската полиција.

(2) Со овој закон се уредуваат и специфичностите во правата, обврските и одговорностите на финансиските полицајци од работен однос, кодексот на однесување, дисциплинската одговорност, наградите и признанијата, како и финансирањето.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА, НАДЛЕЖНОСТИ И РАКОВОДЕЊЕ

1. Организација

Член 2

(1) Работите на Финансиската полиција ги врши Управата за Финансиска полиција како орган во состав на Министерството за финансии со својство на правно лице (во натамошниот текст: Финансиската полиција).

(2) Финансиската полиција своите надлежности ги спроведува на територијата на Република Македонија.

(3) Седиштето на Финансиската полиција е во Скопје.

(4) Финансиската полиција може во согласност со закон и ратификуваните меѓународни договори да врши определени дејствија од својата надлежност и надвор од територијата на Република Македонија.

(5) Финансиската полиција има печат и штембил и работи под името Министерство за финансии - Управа за Финансиска полиција.

Член 3

(1) Финансиската полиција има свој симбол во форма на штит со три натписа: во горниот дел во два реда на кирилско писмо со темно сина боја е испишано РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ, под него во два реда стои натписот УПРАВА ЗА ФИНАНСИСКА ПОЛИЦИЈА, а во долниот дел, полукружно, со латинско писмо во златна боја е испишано FINANCIAL POLICE. Во средишниот дел е стилизирано знамето на Република Македонија слично на кована монета од еден денар, обиколена со венец од двете страни. Под стилизираното знаме стои изгравираниот сериски број од четири нули.

(2) Начинот на употреба на симболот од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за финансии на предлог на директорот на Финансиската полиција.

Член 4

(1) Финансиската полиција работите од својата надлежност ги извршува преку:

- 1) Управа и
- 2) подрачни единици.

(2) Управата ги координира надлежностите и раководи со Финансиската полиција на целата територија на Република Македонија.

Член 5

(1) Надлежностите на Финансиската полиција ги извршуваат финансиските полицајци кои ги назначува и разрешува министерот за финансии по предлог на директорот на Финансиската полиција (во натамошниот текст: директорот).

(2) Во зависност од службените задачи кои ги извршуваат вработените во Финансиската полиција, работните места се класифицираат во следниве групи и категории на работни места:

I. раководители во Финансиската полиција,

II. финансиски полицајци и

III. државни службеници во Финансиската полиција.

I. Раководители во Финансиската полиција се:

- советник на директорот - координатор на раководителите на сектори,
- раководител на сектор и
- раководител на одделение-главен инспектор;

II. финансиски полицајци се:

- финансиски полицаец - самостоен инспектор,
- финансиски полицаец - виш инспектор,
- финансиски полицаец - инспектор и
- финансиски полицаец - помлад инспектор и

III. државни службеници во Финансиската полиција се стручно-административни државни службеници согласно со Законот за државните службеници.

(3) Вработените во Финансиската полиција од I и II група од ставот (2) на овој член имаат високо образование, а вработените од III група од ставот (2) на овој член имаат средно образование.

(4) Сите вработени од I и II група од ставот (2) на овој член, по назив на работното место, се финансиски полицајци во Финансиската полиција и согласно со овој закон имаат овластувања 24 часа на ден.

Член 6

(1) Финансиските полицајци имаат службена униформа, службена легитимација и значка.

(2) Пред преземање на кое било службено дејствие финансиските полицајци се легитимираат, освен кога со легитимирањето може да се загрози целта на мерките што се преземаат согласно со закон.

(3) Формата и содржината на службената легитимација и формата на значката, како и начинот на нејзиното користење ги пропишува министерот за финансии на предлог на директорот.

2. Надлежности

Член 7

Финансиската полиција има надлежност да:

- 1) спроведува финансиска контрола, ја следи примената на даночните, царинските и други прописи од областа на финансиите, прибира и анализира податоци за готовински трансакции, презема предистражни и други мерки кога постојат основи на сомнение за сторени кривични дела од областа на организиран финансиски криминал;
- 2) спроведува финансиска истрага за кривични дела од областа на организиран финансиски криминал кои се гонат по службена должност и ја следи трагата на парите од казниви дела утврдени со закон што вклучуваат значителни и износи од големи размери;
- 3) открива и документира кривични дела, пред се, од областа на организираниот финансиски криминал и кривични дела коишто се гонат по службена должност, како што се даночно затајување, перење пари и други приноси од казниво дело, даночни, банкарски, осигурителни, берзански, царински и други измами со износи од значителни и големи размери, тешки форми на корупција, како што се злоупотреба на службената положба и овластување од значителни износи или на штета на средствата на Буџетот на Република Македонија, примање поткуп и давање поткуп, како и предизвикување на лажни стечаи, фалсификување и уништување на деловни книги, фалсификување исправи, финансирање на тероризмот, неплаќање на царина, акцизи или други јавни давачки пропишани со закон, што вклучуваат поголеми, значителни и износи од големи размери;
- 4) спроведува постапка за испитување на имот и имотна состојба врз основа на јавни податоци и регистри што се водат согласно со закон;
- 5) спроведува предистражни мерки да се откријат и обезбедат трагите на кривичното дело и предметите што можат да послужат како доказ, да се пронајде сторителот на кривичното дело, сторителот или соучесникот да не се сокрие или да не побегне, како и да ги соберат сите известувања што би можеле да бидат од корист за успешно водење на кривичната постапка;
- 6) поднесува кривична пријава до надлежниот јавен обвинител за кривични дела од нејзина надлежност, кои се гонат по службена должност, за кои е известена или за кои ќе дознае на друг начин;
- 7) поведува и води прекршочна постапка, како и поднесува иницијативи за поведување на прекршочна постапка до надлежните органи, доколку при извршување на своите надлежности утврди постоење на прекршочна одговорност пропишана со закон;
- 8) поднесува иницијатива за поведување постапка за утврдување и наплата на јавните давачки пред надлежниот орган;
- 9) врши експертска компјутерска анализа на одземени предмети, компјутерски информации или податоци од други електронски и механички направи кои содржат информации и кои можат да послужат како доказ во водењето на предистражната и прекршочната постапка од нејзина надлежност;
- 10) организира и спроведува обуки, проверка на знаење на финансиските полицајци и врши управување со човечките ресурси;
- 11) по барање на други државни органи и институции изготвува и дава

стручни наоди и мислења од нејзина надлежност;

12) соработува со сродни органи од други земји во согласност со билатерални договори и ратификувани меѓународни договори и

13) врши други надлежности пропишани со овој и друг закон.

Член 8

Финансиската полиција при вршење на работите од своја надлежност има овластување да:

1) врши увид во деловни книги, документи, записници, меморандуми, компјутерски податоци, податоци добиени од други електронски или механички направи, даночни пријави и друга евиденција, како и врши финансиски анализи на истите;

2) врши увид и преглед на објекти и простории на државни органи, правни лица што вршат јавни овластувања и на други правни лица, во присуство на одговорното лице или овластено лице од него;

3) заради прибирање на потребни известувања, со писмена покана повикува граѓани и прибира потребни известувања од нив со цел да се обезбедат потребни информации и докази;

4) користи методи на посредно и непосредно докажување на непријавен приход, во согласност со закон;

5) обезбедува примероци од ракопис и потпис за споредување и докажување на автентичноста и потеклото на документите;

6) прибавува наоди и мислења од стручни лица;

7) врши претрес на дом и други простории, како и претрес на деловни простории регистрирани за вршење на стопанска дејност магацини и други објекти за складирање на стока, како и други помошни простории, ако постојат основи на сомневање дека во нив ќе се пронајдат траги на кривичното дело или предмети што можат да послужат како доказ, со наредба од надлежен суд;

8) врши преглед на деловни простории регистрирани за вршење на дејност, магацини и други објекти за складирање на стока, како и други помошни простории, ако постои основ за сомневање дека во нив ќе се пронајдат траги на кривичното дело или предмети што можат да послужат како доказ;

9) врши претрес на лица кога постои сомнение дека лицето кај себе крие документи, пари, предмети од вредност или други предмети кои можат да бидат материјален доказ во кривичната постапка;

10) приведува лица, привремено задржува или лишува лица од слобода по наредба од надлежен суд, согласно со одредбите од Законот за кривичната постапка;

11) привремено запира и врши преглед на превозни средства, стока, лица и багаж, ако постои основ за сомневање дека во нив ќе се пронајдат траги на кривичното дело или предмети што можат да послужат како доказ;

12) привремено одзема возило или друго превозно средство со кое е сторено казниво дело, согласно со одредбите од Законот за кривичната постапка;

13) привремено одзема стока, пари, хартии од вредност, предмети и документи, електронски, механички или други направи, или делови од нив, кога постои основ за сомневање дека тие биле средство или цел на

кривично дело;

14) евидентира, обработува и заштитува лични и други податоци прибавени непосредно од лица на кои тие се однесуваат, од лица кои истите ги поседуваат или од постоечката евиденција што се води согласно со закон;

15) поднесува иницијатива до надлежен јавен обвинител за изрекување на привремена мерка замрзнување на недвижен имот, парични средства, хартии од вредност, банкарски сметки и финансиски трансакции коишто се во тек, како и поднесува иницијативи до други надлежни државни органи за изрекување на привремени мерки согласно со закон;

16) поднесува предлог за примена на посебните истражни мерки и ја извршува наредбата за примена на истите во постапка согласно со закон;

17) предлага до јавниот обвинител или истражниот судија, преземање на одделни истражни дејствија, кога сторителот е непознат или кога постои опасност од одлагање;

18) врши контрола над материјално-финансиското работење и применување на законите и други прописи и акти од страна на трговските друштва и другите правни лица, регистрирани и нерегистрирани физички лица кои вршат дејност и

19) изрекува прекршочни санкции за одговорност на правни и физички лица кои вршат дејност врз основа на закон и во постапка согласно со закон.

3. Директор

Член 9

(1) Со работата на Финансиската полиција раководи директор кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за финансии. За својата работа и работата на Финансиската полиција директорот е одговорен пред Владата на Република Македонија и министерот за финансии.

(2) Директорот е самостоен во извршувањето на работите на Финансиската полиција и ги има сите овластувања согласно со овој закон.

(3) Директорот може да има заменик кој го именува и разрешува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за финансии.

(4) Именувањето на директорот и заменикот на директорот се врши врз основа на нивната стручност, при што се земаат предвид и другите нивни способности релевантни за вршење на функцијата.

(5) Директорот и заменикот на директорот се именуваат за време од четири години и можат повторно да бидат именувани за уште еден мандатен период.

Член 10

(1) Директорот ја претставува Финансиската полиција и на министерот за финансии му предлага донесување на акти за извршување на законите и други прописи кои се однесуваат на спроведување на надлежностите на Финансиската полиција.

(2) На предлог на директорот на Финансиската полиција, министерот за финансии одлучува за вработување и престанок на работен однос и

одлучува за дисциплинска и материјална одговорност, унапредување, распоредување и суспендирање на вработените во Финансиската полиција, согласно со одредбите на овој закон.

(3) Директорот е надлежен за донесување оперативни инструкции во писмена форма кои се однесуваат на практичното работење на Финансиската полиција.

(4) Директорот може во писмена форма привремено да пренесе одделни негови надлежности на раководни финансиски полицајци, согласно со закон.

Член 11

(1) Мандатот на директорот на Финансиската полиција и неговиот заменик престануваат:

- по истекот на четири години од денот кога е именуван,
- во случај на смрт,
- во случај на оставка,
- во случај на разрешување,
- во случај кога е осуден за кривично дело на безусловна казна затвор од најмалку шест месеца,
- кога од страна на судот му е изречена прекршочна санкција односно казна забрана за вршење на дејност на раководно лице во институција,
- ако трајно ја загубат работната способност за вршење на функцијата и
- кога ќе ги исполнат условите за старосна пензија.

(2) Директорот и неговиот заменик можат да бидат разрешени согласно со ставот (1) алинеја 4 од овој член поради:

- нестручно и несовесно извршување на функцијата и изостанување на позитивни резултати во работата на Финансиската полиција, што го утврдува комисија формирана од Владата на Република Македонија врз основа на споредбена анализа на извештаите за постигнатите резултати на Финансиската полиција а во период од два мандати и
- во случај на долготрајна тешка болест која го спречува во извршувањето на функцијата.

III. НАЧИН НА РАБОТА И МЕТОДИ КОИ ГИ КОРИСТИ ФИНАНСИСКАТА ПОЛИЦИЈА

1. Начин на работа

Член 12

(1) Финансиските полицајци своите овластувања ги извршуваат професионално, совесно, стручно и одговорно во согласност со Уставот, законите и ратификуваните меѓународни договори.

(2) Сите дејствија што ги презема Финансиската полиција во извршувањето на работите од својата надлежност, ги презема во согласност со овој закон, врз основа на овластувања предвидени во Законот за кривичната постапка, со цел да се открие кривично дело, неговиот сторител и да се прибават докази во кривичната постапка.

(3) Во извршувањето на своите надлежности, Финансиската полиција не

сmee да врши дискриминација врз ниедна основа, како што се: пол, раса, боја на кожа, национално или социјално потекло, политичко и верско уверување, имотна и општествена положба или друг статус.

(4) Финансиската полиција своите овластувања ги спроведува со потребна ефикасност и брзина, но на таков начин да не се стори поголема штета или други штетни последици отколку што е неопходно за извршување на одредени дејствија.

2. Методи на докажување на приход

Член 13

(1) Финансиската полиција во рамките на нејзината надлежност, спроведувајќи ги законските овластувања, користи методи за докажување на приход како: метод на нето вредност, метод на трошоци, метод на банкарски депозити, метод на процентуална маржа и метод на посебни ставки.

(2) Методите за докажување претставуваат систематизирана целина на постапки утврдени со закон и друг пропис со цел за утврдување на приход и законитост во финансиското работење на субјектите. Методите се користат за добивање на докази преку анализа на повеќе собрани материјални докази по конкретен предмет што произлегуваат или укажуваат на конкретен кривично правен настан.

(3) Методите за докажување на приход се користат во случаи кога физичкото или правното лице: не го пријавува целокупниот приход за оданочување; неvistинито или лажно прикажува трошоци; пријавува лажна набавка на стока; лажно прикажува даночни олеснувања, ослободувања или повластувања; не евидентира продажба на стоки, услуги и имот; не евидентира производство; склучува фиктивни или сомнителни договори за плати, провизии и дивиденда; прикрива добивка од продажба на недвижности, од кирии или хонорари; злоупотребува буџетски средства, средства од јавни фондови, државни заеми или јавни набавки; злоупотребува вршење на јавни овластувања или работи од јавен интерес или со перење на пари легализира приходи од казниви дела.

(4) Методите за докажување на приход се применуваат и на даночни обврзници што поседуваат имот или располагаат со средства поголеми од оданочените, односно поседуваат имот и средства кои потекнуваат од приходи на кои не е утврден или не е доволно утврден данок или друга јавна давачка согласно со закон.

2.1. Метод на нето вредност

Член 14

(1) Методот на нето вредност се применува кога даночниот обврзник: не води деловни книги и друга евиденција на која е обврзан со закон; води деловни книги и евиденција, но тие не се целосни и не се водени согласно со закон; евиденцијата на даночниот обврзник е уништена или не е достапна; даночниот обврзник одбива да ги прикаже деловните книги и евиденцијата или кога даночниот обврзник (физичко лице) нема обврска да води деловни книги или евиденција.

(2) Нето вредноста на даночниот обврзник претставува разлика меѓу неговите средства и неговите обврски на крај от на даночната година.

(3) Нето вредноста се пресметува за неколку последователни години, при што се утврдува зголемување или намалување на нето вредноста во секоја наредна година, на што се додаваат трошоците направени во текот на секоја година, како што се: трошоци за живот, платени даноци, дадени подароци, платени премии за животно осигурување, загуби од продажба на сопствени средства, дел од капиталната загуба кој не се одбива од даночната основа и други трошоци во согласност со закон. Добиениот износ претставува вкупно зголемување на нето вредноста за таа година.

(4) Од вкупното зголемување на нето вредноста според ставот (3) од овој член, се одземаат познатите извори на приходи, и тоа: примени подароци, наследство, пензии и плати, камата која е ослободена од данок, други законски даночни олеснувања, дивиденда, приходи од животно осигурување, пренесени нето оперативни загуби, дозволени преноси на капитални загуби, вратен данок и други приходи во согласност со закон.

(5) Од вкупното зголемување на нето вредноста се одземаат познатите извори на приход и добиената разлика претставува непријавен приход од непознати извори.

(6) Со споредбата на добиениот износ на непријавен приход од непознати извори и приходот пријавен во даночната пријава, Финансиската полиција утврдува дали даночниот обврзник правилно го пресметал и пријавил оданочивиот приход.

2.2. Метод на трошоци

Член 15

Методот на трошоци се применува со цел да се утврди дали постои покритие на трошоците, дали истите го надминуваат пријавениот приход и кога постојат индикации за несразмерност на трошоците и добивката на субјектите.

2.3. Метод на банкарски депозити

Член 16

(1) Методот на банкарски депозити се применува за утврдување непријавен приход кој подлежи на оданочување преку анализи на вкупните депозити на сите банкарски сметки, парични и други трансакции.

(2) Методот на банкарски депозити може да се применува доколку книгите и евиденцијата на осомничениот не се достапни или доколку евиденцијата на осомничениот не го одразува целосно неговиот оданочив приход.

2.4. Метод на процентуална маржа

Член 17

(1) Методот на процентуална маржа се применува за пресметка на определени мерења на деловните односи со определени стандарди за тие деловни односи преку користење на стандардни проценти и соодноси на

исти или слични деловни работења со цел за откривање кривични дела на перење пари.

(2) Методот на процентуална маржа најчесто се применува кај физички и правни лица што се занимаваат со малопродажба, каде што постојат информации за почетната состојба на стоките ускладиштени во магацините, стоките што се наоѓаат во промет и крајните залихи, споредено со нестандартната процентуална маржа.

2.5. Метод на посебни ставки

Член 18

Методот на посебни ставки се применува за да се утврди дека одредени трансакции извршени од страна на даночниот обврзник во текот на годината не се прикажани целосно или делумно се прикажани во неговата даночна пријава.

3. Постапка за утврдување непријавени приходи

Член 19

(1) Доколку Финансиската полиција, од сознанијата и материјалните докази прибрани со примена на методите за докажување на приход, утврди непријавен приход или имот од непознати извори за кои не се платени јавни давачки, за тоа писмено ја известува Управата за јавни приходи да покрене постапка за утврдување и наплата на јавните приходи за тој имот или приход.

(2) Основа за утврдување на данокот за неоданочените приходи претставува вредноста на имотот, односно висината на паричните средства на лицето или членови на неговото семејство што потекнуваат од непријавените приходи во времето кога истите требало да бидат оданочени.

(3) Данокот на непријавените приходи се пресметува со стапка од 70%.

(4) Во постапката лицето е должно да ги презентира доказите за изворите на средствата од кои е набавен имотот или средствата со кои располага лицето или членовите на неговото семејство.

(5) Постапката од овој член може да се покрене доколку со одредбите на овој закон не настанала застареност на правото за утврдување на данок или на друга јавна давачка.

4. Увид или преглед

Член 20

(1) Увид или преглед се врши на местото каде што е извршено кривичното дело или каде што настапила последицата, но и на секое друго место на кое може да се најдат траги на кривичното дело.

(2) Увид или преглед во деловните книги и друга евиденција се врши кога е потребно непосредно забележување, кога документацијата послужила како средство за повреда на законите или сокривање на важни факти и кога можат да се најдат траги или докази за кривично дело за кое се гони по службена должност.

(3) Финансискиот полицаец пред започнување со вршењето на увидот или прегледот се претставува, легитимира и го запознава субјектот со целта на увидот или прегледот.

(4) Во текот на вршењето на увидот или прегледот, доколку постојат основи на сомневање за сторено кривично дело, финансискиот полицаец може привремено да одземе документација и други предмети, за да изврши финансиска и друга анализа, доколку истите би послужиле како доказ, а за кои постои можност да бидат уништени или сокриени.

5. Повикување граѓани и собирање потребни известувања

Член 21

(1) Финансиската полиција со писмена покана, повикува граѓани во службените простории да дадат потребни известувања за непосредните забележувања во врска со одредени факти и околности.

(2) Постапката и начинот на повикување на граѓаните се врши согласно со одредбите од Законот за кривичната постапка.

(3) Финансискиот полицаец зема потребни известувања од граѓани само откако претходно ќе изврши идентификациј а на лицето и тоа ќе се поучи на јазик кој го разбира за неговите права, согласно со Законот за кривичната постапка.

(4) Ако лицето кое дава потребни известувања се откажало од правата утврдени со Законот за кривичната постапка, земањето потребни известувања се прекинува за најдолго од 2 часа, доколку истото лице побара да се консултира со својот адвокат.

(5) При земање потребни известувања од граѓани, Финансиската полиција ќе го повика да присуствува и јавниот обвинител кој е известен или по чие барање се преземаат дејствија во предистражната постапка.

(6) По потреба Финансиската полиција зема потребни известувања со уреди за визуелно и тонско снимање, но откако претходно ќе го извести лицето за употребата на вакви уреди и со негова писмена согласност.

(7) Потребните известувања од граѓани во предистражната постапка спроведена од страна на Финансиската полиција во постапка согласно закон, претставува доказ во кривичната постапка.

6. Обезбедување примероци од ракопис и потпис

Член 22

(1) Финансискиот полицаец ќе обезбеди примероци на ракопис и потпис од лице, доколку е неопходно да се утврдат и докажат определени факти и да се утврди автентичноста и потеклото на документот за што соодветно се применуваат стандардите за вештачење на потписи или ракописи уредени со пропис.

(2) Лицето од ставот (1) на овој член е должно да даде свои примероци од ракопис и потпис.

7. Претрес и преглед на деловни простории регистрирани за вршење дејност, магацини и други објекти за складирање на стока

Член 23

(1) За претресот на деловни простории регистрирани за вршење дејност, магацини и други објекти за складирање на стока, соодветно се применуваат одредбите од Законот за кривичната постапка.

(2) Финансиската полиција врши преглед на простории, магацини и други објекти за складирање на стока кои согласно со пропис се регистрирани со намена за вршење на деловна активност на правни и физички лица и каде што можат да се пронајдат предмети и книги од деловното работење за што врз основа на закон се должни да водат евиденција, согласно со Законот за кривичната постапка без судска наредба.

(3) Доколку претресот или прегледот поради објективни околности не може да започне или да продолжи, а постои сомневање дека доказите ќе бидат уништени, скриени или изменети, финансискиот полицаец може да преземе мерки за обезбедување на деловни и магацински простории во кои се наоѓа стока, други предмети, документација за деловно работење и слично, како и да отстрани лица од местата каде што се врши претресот.

(4) Мерките за обезбедување се спроведуваат со ставање плomba, други обележја на Финансиската полиција или на друг начин, а кои можат да бидат отстранети, сменети или уништени само од страна на Финансиската полиција, а истите се применуваат во најкратко нужно време потребно за непречено извршување на претресот или прегледот.

(5) Мерките од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

8. Претрес на лица

Член 24

(1) Финансискиот полицаец може да изврши претрес на лице кога се сомнева дека лицето кај себе крие документи, пари, предмети од вредност или други предмети што би можеле да претставуваат материјален доказ во кривичната постапка.

(2) Финансискиот полицаец за време на извршување на своите надлежности заради лична безбедност во секој случај ќе изврши претрес на лице за кое се сомнева дека кај себе носи оружје кое може да го употреби.

(3) Претрес на лице се врши од страна на најмалку двајца финансиски полицајци припадници на истиот пол.

(4) Доколку при претресот се пронајдат предмети со кои е извршено или произлегуваат од кривично дело или се пронајде оружје, истите привремено ќе се одземат.

9. Запирање, прегледување и привремено одземање на превозно средство

Член 25

(1) Финансискиот полицаец може да запре и да изврши преглед на превозно средство, ако постои основ за сомневање дека се користи за

забранет превоз на стока, лица или багаж, заради откривање и фаќање на сторител или соизвршител на кривично дело од областа на организираниот финансиски криминал, пронаоѓање на предмети кои можат да послужат како доказ и за да се утврди потребната документација, потеклото, квалитетот и количината на стоката.

(2) Пред започнување на прегледот на превозното средство, стоката или багажот кои се транспортираат, се повикува возачот или сопственикот да овозможи преглед и да присуствува на истиот.

(3) Доколку е потребно финансискиот полицаец може да побара лицето од ставот (2) на овој член да го пренесе транспортното средство до соодветно место за преглед и претрес.

(4) Финансиската полиција, привремено ќе одземе возило или друго превозно средство, ако со истото се транспортира стока за која не постои доказ за платени јавни давачки или документација за потеклото на стоката и ако вредноста на истата е поголема од една третина од вредноста на превозното средство со кое се транспортира, ако превозното средство е приспособено со додатно вградување на посебен простор за криумчарење и тајно транспортирање на стока или се користи за превоз на експлозивни средства и орудија или други материји забранети со закон.

(5) Со одземените возила се постапува на начин определен со закон.

10. Привремено одземање стока, пари, хартии од вредност, предмети и документи

Член 26

(1) Финансискиот полицаец при извршување на своите овластувања може привремено да одземе стока што се транспортира, која е складирана или ставена во промет, доколку утврди дека за истата не постои документација за потеклото или не се платени јавни давачки пропишани со закон.

(2) Финансискиот полицаец привремено одзема пари, хартии од вредност, предмети и други документи, ако постои основ за сомневање дека тие се стекнати со извршување на кривично дело или можат да послужат како доказ за извршено кривично дело.

(3) Финансискиот полицаец при вршење на своите надлежности може привремено да одземе компјутер и други технички уреди, како што се компакт-дискови, дискети, мемориски карти, опрема за телекомуникација која вклучува телефонска секретарка, мобилни телефони, електронски дневник, пејџер, факс и секој друг уред кој содржи електронски доказ, кога постои основ за сомневање дека тие биле средство или цел на кривично дело од областа на финансискиот криминал.

(4) Финансискиот полицаец постапката за одземање на компјутер и други електронски уреди ја врши со асистенција на експерт - информатичар за да се заштитат доказите во нивната првична форма, согласно со стандардите за ваков вид опрема.

(5) Со привремено одземената стока, пари, хартии од вредност, предмети и документи, електронски, механички и други направи, или делови од нив, се постапува на начин определен со закон.

11. Собирање, обработка, анализирање и користење на личните и други податоци

Член 27

(1) Финансиската полиција собира, обработува, анализира, користи и води евиденции за личните и други податоци за правни и физички лица за чие прибирање е овластена со овој и друг закон, заради спречување и откривање на казниви дела од нејзина надлежност.

(2) Финансиската полиција собира лични и други податоци непосредно од лице на кое тие податоци се однесуваат и од други лица кои за тоа нешто знаат или од веќе постојните евиденции на податоци, кои согласно со закон ги водат надлежните државни органи, институции и установи.

(3) При собирање на лични и други податоци за идентификација на сторителите, финансиските полицајци можат да употребат технички средства за фотографирање и видео и аудио снимање.

(4) Директорот на Финансиската полиција одлучува за начинот на пристап до овие податоци и евиденциите кога тие се бараат за користење од страна на надлежни стручни и научни институции заради истражувачка работа, како и нивно доставување до домашни и странски полициски служби и меѓународни организации во согласност со прописите за класифицирани информации, прописите за заштита на личните податоци и ратификуваните меѓународни договори.

12. Привремени мерки

Член 28

(1) Финансиската полиција може да иницира постапка за поднесување предлог од страна на надлежниот јавен обвинител до надлежниот истражен судија за изрекување привремена мерка замрзнување на недвижен имот, парични средства, хартии од вредност, банкарски сметки и финансиски трансакции коишто се во тек, согласно со Законот за кривичната постапка.

(2) Финансиската полиција може да поднесе предлог до надлежниот суд за изрекување привремена мерка со која ќе се забрани на физичко или правно лице да располага и отуѓи имот, опрема, средства од сметка и друга имотна корист која произлегува од извршено казниво дело или да врши определена дејност, професија или должност, како и да поднесе предлог за одземање на привремено одземените предмети - стоки.

(3) Писмениот предлог треба да содржи писмено образложение со доставување на сите неопходни податоци за субјектите, имотот, банкарските сметки, хартиите од вредност, финансиските трансакции во тек како и основаноста на сомнението за сторените казниви дела, како и потребата од издавање на времената мерка.

13. Контрола

Член 29

Финансиската полиција при вршење на контролата над применување на законите, прописите и други акти од страна на трговските друштва и

другите правни и физички лица кои вршат дејност и граѓани, врз основа и согласно со закон, може да изрече прекршочни санкции согласно со Законот за прекршоците, за одговорност на истите, доколку:

- не водат или нецелосно водат евиденција за набавка и продажба на стоките на големо и мало, како и за давање на трговски услуги определени со закон и на начин утврден со закон,
- евиденцијата не се наоѓа во соодветната просторија во која се врши трговија и во секое време не е достапна,
- деловните книги или евиденцијата на даночниот обврзник не се достапни или се изгубени, исчезнати и уништени,
- даночниот обврзник не сака да ги прикаже деловните книги и евиденцијата,
- без да е регистриран во соодветниот регистар согласно со закон, врши трговија и дава услуги во трговијата и
- постапуваат спротивно на прописите за регистрирање на готовинските плаќања.

IV. ТЕХНИЧКА ОПРЕМА, ОГНЕНО ОРУЖЈЕ И КРИМИНАЛИСТИЧКО-ТАКТИЧКИ МЕРКИ

Член 30

(1) Финансиската полиција може заради спроведување на своите надлежности да користи службени возила опремени со светлосна и звучна сигнализација, како и друга техничка опрема.

(2) Финансиските полицајци при спроведување на своите надлежности носат и поседуваат службено огнено оружје и други средства за присилба кои можат да ги употребат во согласност со овој закон.

(3) Средства за присилба на Финансиската полиција се средства за врзување на лица кои се користат заради совладување на отпор при приведување на лица и лишување од слобода на лица, во случаи предвидени со овој закон, при вршењето на работите од нејзина надлежност.

(4) Финансискиот полицаец е овластен да употреби огнено оружје, доколку со другите средства за присилба не може да одбие од себе или од друг истовремен непосреден противправен напад со кој се загрозува неговиот живот или телесниот интегритет, како и животот или телесниот интегритет на други лица.

(5) Министерството за финансии и обезбедува на Финансиската полиција периодична обука и тренинг за ракување со огнено оружје и употреба на други средства за присилба, под непосреден стручен надзор од страна на лица за обука од Министерството за внатрешни работи.

(6) Техничката опрема и огненото оружје се користи само за извршување на работните задачи на финансискиот полицаец кој е задолжен со истата во согласност со прописите кои важат за Министерството за внатрешни работи.

Член 31

(1) Финансиската полиција по потреба може да користи и криминалистичко-тактички мерки во согласност со закон и други прописи кои важат за Министерството за внатрешни работи, како што се итно возење, блокада, заседа, рација и други мерки.

(2) Примената на криминалистичко-тактичките мерки и употребата на техничката опрема на предлог на директорот ја пропишува министерот за финансии.

V. КРИВИЧНА ПРИЈАВА

Член 32

(1) Врз основа на собраните докази за утврдените факти за постоење на основано сомнение за сторено кривично дело од областа на организираниот финансиски криминал и кривична одговорност на сторителите, Финансиската полиција поднесува кривична пријава до надлежниот јавен обвинител во која ги наведува доказите. Кон кривичната пријава се доставува документација, предмети, скици, фотографии, прибавени извештаи, записници, службени белешки, изјави, други материјали и други докази.

(2) Кривичната пријава се поднесува најдоцна во рок од 15 дена од завршувањето на предистражната постапка.

VI. СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА, ЗАПИСНИК, ПОТВРДА И ОПЕРАТИВНА ИНФОРМАЦИЈА

Член 33

(1) За преземените дејствија во постапката за откривање и докажување на кривични дела од својата надлежност финансискиот полицаец составува записник, службена белешка или оперативна информација, а за привремено одземените предмети се издава потврда.

(2) Финансискиот полицаец составува записник за преземените дејствија на: увид во деловни книги и друга евиденција; претрес и увид на деловни простории; претрес и приведување лица, како и запирање и прегледување на превозно средство. Записникот содржи податоци за сите факти и околности при преземање дејствија, истиот го потпишуваат финансискиот полицаец и лицето кај кое или врз кое се преземаат дејствијата.

(3) За преземените мерки и дејствија за утврдување и проверка на одделните факти и околности што ќе ги утврди финансискиот полицаец при спроведување на овластувањата составува службена белешка.

(4) За добиените сознанија нови податоци коишто можат да придонесат за отворање на нова предистражна постапка, во врска со сторено кривично дело од областа на организираниот финансиски криминал спрема конкретни сторители, финансискиот полицаец составува оперативна информација.

(5) Финансискиот полицаец ќе издаде потврда за: привремено одземено

превозно средство; привремено одземена стока при транспорт, складирана или ставена во промет; привремено одземени парични средства, хартии од вредност, предмети и документи и привремено одземени електронски, механички и други апарати. Потврдата ја потпишуваат финансискиот полицаец и лицето од кое се одзема.

(6) Доколку лицето врз кое се преземаат дејствијата одбие да ја потпише потврдата или записникот, истото финансискиот полицаец ќе го наведе во документот.

VII. ОБВРСКИ НА ПРАВНИ И ФИЗИЧКИ ЛИЦА

Член 34

(1) Правните и физичките лица се должни на Финансиската полиција да и овозможат непречен пристап до деловни книги и друга евиденција, документи, записници, меморандуми, компјутерски податоци, податоци од даночните пријави и да создадат потребни услови за пристап во деловни и работни простории, магацини и други објекти за складирање на стока, во согласност со одредбите на овој закон.

(2) На барање на Финансиската полиција податоците за вршење на работите во платниот промет на учесникот во платниот промет, не претставуваат деловна тајна за носителот на платен промет и истиот е должен на барање да ги достави во определениот рок.

(3) Финансиската полиција во работите од нејзина надлежност не плаќа такси, надоместоци и други трошоци за работите кои во текот на спроведување на надлежноста и ги даваат државни органи, органи надлежни за водење регистри, носители на платен промет, учесниците во платниот промет, како и судски трошоци.

VIII. СОРАБОТКА СО ДРЖАВНИ ОРГАНИ

Член 35

(1) Во извршување на работите од својата надлежност Финансиската полиција соработува со Јавното обвинителство, Министерството за внатрешни работи, Управата за јавни приходи, Царинската управа, Бирото за спречување на перење пари и финансирање на тероризам, Државната комисија за спречување на корупцијата, Комисијата за заштита на конкуренцијата, Државниот завод за ревизија, Државниот девизен инспекторат, Државниот пазарен инспекторат и други инспекциски органи, државни органи и правни лица кои со закон се надлежни за спречување и откривање на казниви дела.

(2) Органите на државната управа и другите државни органи, институции или правни лица кои по службена должност прибираат податоци и водат евиденции, во согласност со закон, се должни да ги достават тие податоци на барање на Финансиската полиција.

(3) Финансиската полиција соработува со Министерството за внатрешни работи особено при:

- случаите на преземање оперативни активности на собирање докази,

распит на граѓани, приведување лица, потраги, асистенции, вршење на достава и проверки на лица и нивно живеалиште или престојувалиште,

- проверка на податоци за лица и моторни возила кои ја преминувале границата на Република Македонија, на граничните премини,
- вештачење при утврдување на веродостојност на трагите на кривичното дело, веродостојност на потписи, фалсификувања и слично,
- on-line користење на воспоставените ХОСТ бази на податоци: евиденции на граѓани, криминалитет и странци, државјанство, ЕМБГ, моторни возила, оружје и патни исправи и други евиденции со кои располага Министерството за внатрешни работи,
- координација, работа во тимови, размена на криминалистички податоци во случаите на преземање заемни оперативни активности,
- соработка со Меѓународните полициски организации - ИНТЕРПОЛ и ЕУРОПОЛ, учество во Националното биро за меѓународна полициска соработка и други механизми за соработка со полициите на други држави,
- користење на опрема и простории во случаите на преземање на активности за следење на комуникациите, оперативно извидување и документирање, електронско набљудување и документирање и прикриени операции и
- заедничко усовршување на професионалните стандарди и техниките во борбата против организираниот или друг вид криминал од надлежност на двете страни.

IX. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Член 36

Во врска со работите од својата надлежност, Финансиската полиција може да соработува и разменува информации со странски полициски и државни органи, организации од други држави и меѓународни организации во областа на организираниот финансиски криминал.

X. СПЕЦИФИЧНОСТИ ВО ПРАВАТА, ОБВРСКИТЕ И ОДГОВОРНОСТИТЕ НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОЛИЦАЈЦИ ВО РАБОТНИТЕ ОДНОСИ

1. Примена на општи прописи

Член 37

(1) На финансиските полицајци се применува овој закон, Законот за работните односи и општите и посебните прописи од областа на здравственото, пензиското и инвалидското осигурување и Општиот колективен договор за јавните служби, јавните претпријатија, државните органи, органите на локалната самоуправа и други правни лица кои вршат нестопанска дејност, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) За државните службеници во Финансиската полиција во однос на правата, должностите и одговорностите од работен однос ќе се применува Законот за државните службеници.

2. Вработување на финансиски полицаец

Член 38

(1) Во Финансиската полиција како финансиски полицаец може да се вработи лице кое покрај општите услови ги исполнува и посебните услови предвидени со овој закон и актот за систематизација и организација на работните места во Финансиската полиција.

(2) За финансиски полицаец може да биде вработено лице кое:

- е државјанин на Република Македонија,
- не е постаро од 35 години,
- е психофизички здраво (способно) и со предиспозиции за вршење на работите на финансиски полицаец од страна на определена здравствена установа, во согласност со прописите кои важат за Министерството за внатрешни работи,
- има завршено соодветно високо образование и
- ги исполнува и посебните услови пропишани со актот за систематизација.

(3) При вработувањето во Финансиската полиција треба да бидат соодветно и правично застапени граѓаните кои припаѓаат на сите заедници, со почитување на критериумите на стручност и компетентност.

(4) При вработувањето во Финансиската полиција да се почитува принципот на еднаквост на половите.

3. Постапка за вработување

Член 39

(1) Финансиски полицаец заснова работен однос врз основа на јавен оглас и на начин и под услови утврдени со овој закон.

(2) По исклучок, работен однос во Финансиската полиција без јавен оглас се заснова за определени работни места утврдени со актот за систематизација на работните места во Финансиската полиција и за стипендисти на Министерството за финансии, како и завршени студенти на Полициската академија - криминалисти. Лицата од овој став можат да бидат и постари од условот предвиден во членот 38 став (2) алинеја 2 од овој закон.

(3) Постапката по јавен оглас за прием на лице во Финансиската полиција може да трае и подолго, но не подолго од три месеца.

(4) Во Финансиската полиција може да се вработи лице со преземање, без огласување на работното место, од еден во друг државен орган со негова согласност, на работно место кое одговара на неговата стручна подготовка, односно квалификации, кога тоа го налага потребата на Финансиската полиција, по претходно мислење на министерот за финансии.

(5) Директорот може да побара од надлежните државни институции податоци за лице кое е во постапка за вработување како финансиски полицаец, за постоење на евентуални пречки кои ја загрозуваат безбедноста на работењето на Финансиската полиција.

(6) Директорот врз основа на квалификациите, стручноста и знаењата на пријавените кандидати, одлучува за изборот и ги предлага на министерот за финансии.

4. Престанок на работен однос

Член 40

На финансискиот полицаец работниот однос му престанува во следниве случаи, ако:

- 1) сам тоа го побара;
- 2) трајно ја загуби здравствената и физичка способност за извршување на должностите во Финансиската полиција како последица на болест или намалување на физичките или менталните капацитети;
- 3) не ги исполнува посебните услови од членот 38 став (2) алинеи 1, 3 и 5 на овој закон за вработување на финансиски полицаец;
- 4) му е изречена дисциплинска мерка престанок на работен однос со денот на врачување на конечното решение;
- 5) поради издржување казна затвор мора да биде отсутен од работа подолго од шест месеца - со денот на упатувањето на издржувањето на казната или ако му биде изречена прекршочна санкција, односно казна во траење подолго од шест месеца;
- 6) ги исполни условите за пензија согласно со закон;
- 7) се укине работното место поради организациски промени, намалување на надлежноста и обемот на работата на Финансиската полиција, а истиот одбие прераспоредување и
- 8) се утврди дека врз основа на оцена преку примена на систем на вреднување и процена на работата, дека нема знаења или незадоволително ги исполнува работните задачи и барањата на работното место.

XI. ОБВРСКИ НА ВРАБОТЕНИТЕ ВО ФИНАНСИСКАТА ПОЛИЦИЈА

1. Општи обврски

Член 41

(1) Вработените во Финансиската полиција имаат обврска:

- 1) работните задачи да ги вршат совесно, стручно, ефикасно, уредно и навремено во согласност со Уставот, закон и други прописи за Финансиската полиција;
 - 2) да ги извршува наредбите од непосредно претпоставениот раководител и да постапува по нив во согласност со Уставот, закон и друг пропис;
 - 3) да го почитува пропишаното работно време и
 - 4) опремата што му е дадена на користење за извршување на неговите должности да ја употребува со должно внимание и како добар домаќин во согласност со нејзината намена и истата да не ја користи во приватни цели;
- (2) Финансискиот полицаец покрај обврските од ставот (1) на овој член ги има и следниве обврски:
- 1) да ја врши својата работа непристрасно и без влијание од политичките партии, да не се раководи од свои политички уверувања, од лични финансиски интереси, да не ги злоупотребува овластувањата и статусот

- и да го штити угледот на Финансиската полиција;
- 2) по наредба на непосредниот раководен финансиски полицаец, полициските работи да ги извршува и подолго од полното работно време, ако тоа е нужно заради нивно успешно и навремено извршување;
 - 3) стручно да го усовршува своето знаење заради унапредување на професионалните барања со постојано почитување и применување на прописите за вршење на своите службени должности;
 - 4) да се однесува во согласност со Кодексот на однесување на Финансиската полиција и пропишаните правила за ред и дисциплина на Финансиската полиција;
 - 5) да ги почитува сите безбедносни мерки да не дојде до загрозување на неговиот живот и здравје, како и животот и здравјето на другите вработени во Финансиската полиција и граѓаните;
 - 6) не смее да биде член на управен одбор и надзорен орган на трговски друштва, јавни претпријатија и установи;
 - 7) да не се однесува непристојно и недолично спрема странките;
 - 8) да не дава послуга или овозможување на послуга на друго лице со пари или со други работи од вредност, кои на работникот му се доверени во вршењето на работите и задачите и
 - 9) да не користи привилегии и ослободувања, барање или примање материјална или друга корист при исполнување на своите службени обврски.
- (3) Вработените во Финансиската полиција се должни да ги чуваат класифицираните информации согласно со прописите за класифицирани информации.
- (4) Вработениот во Финансиската полиција за непридржување кон обврските пропишани со ставовите (1), (2) и (3) на овој член ќе биде повикан на дисциплинска одговорност, како и прекршочна или кривична одговорност во согласност со закон.

2. Посебни обврски

2.1. Барање за медицински преглед

Член 42

- (1) Засновање работен однос во Финансиската полиција се врши откако од страна на определена здравствена установа, во согласност со прописите кои важат за Министерството за внатрешни работи, ќе се утврди дека кандидатот за финансиски полицаец исполнува соодветни здравствени стандарди за вршење на работите на работното место.
- (2) Во случаите кога финансискиот полицаец не ги исполнува задоволително своите работни задачи, а кога подолго време отсутува од работа, или постои сомневање за неговата здравствена состојба, директорот може да одлучи да го упати финансискиот полицаец на вонреден медицински преглед.
- (3) Начинот и постапката за проверка на работните способности за вработување во Финансиската полиција ги пропишува министерот за финансии по предлог на директорот.

2.2. Надворешни активности

Член 43

- (1) Финансиските полицајци не смеат да вршат никаква друга функција поврзана со остварување на профит, а која е во судир со нивната службена должност.
- (2) Против финансиските полицајци кои се однесуваат спротивно на одредбите од овој член ќе биде покрената дисциплинска постапка.

XII. ОСНОВНИ И ПОСЕБНИ ПРАВА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОЛИЦАЈЦИ ОД РАБОТЕН ОДНОС

1. Плата, осигурување и надоместоци

Член 44

- (1) Финансиските полицајци имаат право на плати, надоместоци на плата и други надоместоци кои се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.
- (2) Финансискиот полицаец, поради специфичностите на работите кои ги извршува, има право на плата зголемена за 30% од основицата утврдена со актот за исплата на плата и надоместоци.
- (3) Финансискиот полицаец има право на додаток на плата за работа подолга од полното работно време и за работа ноќе и викенд денови од 40% и за работа во денови на празник од 50%. На финансискиот полицаец во случај на привремена неспособност за работа, настаната при вршење или по повод вршење на работите и задачите, му припаѓа надоместок во висина на тековната плата за времето на отсуство од работа.
- (4) На финансискиот полицаец согласно со прописите за пензиско и инвалидско осигурување, стажот на осигурување му се смета со зголемено траење, така што старосната граница за стекнување право на старосна пензија се намалува зависно од степенот на зголемување на стажот и тоа за по една година за секои четири години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеца се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеца.
- (5) Платата на финансискиот полицаец може да се утврди во зголемен или намален износ до 30%, сразмерно на извршените работи од работното место, односно доверените работи и придонесот на финансискиот полицаец во вкупното работење во Финансиската полиција, а врз основа на оценување за работењето.
- (6) Министерството за финансии ги осигурува финансиските полицајци за случај на смрт, телесно оштетување или губење на работната способност, за време на вршење на работите од нивна надлежност.
- (7) Финансиски полицаец кој во вршењето на работите и задачите ќе го загуби животот ќе се погребне на трошок на Министерството за финансии, а на неговото семејството му припаѓа еднократен паричен надоместок во висина на вкупниот износ од остварените плати во последните 24 месеца.

2. Прераспоредување, унапредување, работно време, одмор и отсуства

Член 45

(1) Финансискиот полицаец, по потреба заради извршување на надлежностите на Финансиската полиција, може да биде прераспореден на друго работно место кое одговара на степенот на неговото образование.

(2) Прераспоредувањето на определено време може да трае до шест месеца, со можност за продолжување од дополнителни шест месеца. По престанокот на потребата за прераспоредување, финансискиот полицаец се враќа на поранешното или слично слободно работно место.

(3) Во случаите на прераспоредување за определено време финансискиот полицаец има право на:

- надоместок на трошоци за превоз, доколку секој ден патува до друго место,
- утврден надоместок доволен за надоместување на дополнителни трошоци за храна, сместување и трошоците за превоз до постојаното живеалиште еднаш неделно, доколку финансискиот полицаец привремено определено време престојува надвор од местото на живеење и
- надоместок за трошоците за селење, доколку прераспоредувањето трае повеќе од шест месеца.

(4) Финансискиот полицаец во зависност од постигнатите исклучителни и натпросечни резултати во работењето, стручното знаење и способности во работењето, залагањето, креативноста и совесноста при извршувањето на службените должности може да биде унапреден на повисоко работно место.

Член 46

Финансискиот полицаец може да биде прераспореден или унапреден на друго работно место на предлог на директорот.

Член 47

(1) Поради потребите на службата, а по наредба на непосредниот раководител, финансиските полицајци може да работат во смени, или со варијабилно работно време, вклучувајќи специфично работно време и прекувременно работење.

(2) Кога неодложни потреби тоа го бараат, директорот на Финансиската полиција или од него овластен раководен финансиски полицаец, може на финансискиот полицаец да му го одложи, односно прекине користењето на годишниот одмор.

(3) Во случаите на ставот (2) од овој член, финансискиот полицаец има право на надоместок на стварните трошоци настанати со одложувањето, односно прекинувањето на годишниот одмор.

3. Посебни права

Член 48

Финансиските полицајци при вршење на своите овластувања имаат

посебни права да:

- 1) влегуваат и да имаат слободен премин на станиците, аеродромите, пристаништата и јавните паркинзи само со покажување на службена легитимација;
- 2) бесплатна употреба на јавен превоз и
- 3) посебна заштита на нивната личност, семејство и имот, по нивно барање, во местото на живеење секогаш кога за тоа постојат сериозни безбедносни причини.

4. Оценување на работата

Член 49

- (1) Финансиските полицајци во текот на своето работење ќе бидат оценувани најмалку еднаш годишно.
- (2) Финансиските полицајци кои оправдано отсутствувале од работа подолго од шест месеца во текот на годината (боледување, неплатено отсуство итн.) нема да бидат оценувани.
- (3) Оценувањето на финансиските полицајци се врши врз основа на податоци кои се однесуваат на стручното знаење и способности во работењето, залагањето, постигнатите резултати, креативноста и совесноста при извршувањето на службените должности. Оцената за финансискиот полицаец може да биде "се истакнува", "задоволува", "делумно задоволува" и "незадоволува".
- (4) Резултатите од оценувањето ќе служат како основа за одлуките за унапредувањето или прераспоредувањето на друго работно место.
- (5) Процената и оценувањето на работата на финансискиот полицаец може да се изврши и пред годишното оценување на работата секогаш кога се врши прераспоредување, унапредување или доколку е започната дисциплинска постапка.
- (6) Начинот и постапката на оценување на работењето на финансиските полицајци ги пропишува министерот за финансии на предлог на директорот.

XIII. КОДЕКС НА ОДНЕСУВАЊЕ И ОДГОВОРНОСТИ

1. Кодекс на однесување

Член 50

- (1) Финансиските полицајци се должни да ги почитуваат највисоките стандарди на сопствениот интегритет и интегритетот на старешините во Финансиската полиција во извршување на сите активности кои ја вклучуваат јавноста, како и органите на државната управа и другите државни органи.
- (2) Кодексот на однесување ги опишува стандардите на однесување кои треба да се почитуваат од сите финансиски полицајци и дава насоки и упатства за решавање на етичките прашања за оние кои работат во Финансиската полиција и оние кои соработуваат и работат со финансиските полицајци.

(3) Случаите на спротивно однесување на Кодексот на однесување можат да бидат предмет на дисциплинска одговорност, вклучувајќи ја и мерката престанок на работен однос со отказ.

(4) Кодексот на однесување го пропишува министерот за финансии на предлог на директорот на Финансиската полиција.

2. Дисциплинска одговорност

Член 51

(1) За повреда на службената должност финансискиот полицаец одговара дисциплински.

(2) Одговорноста за сторено кривично дело, односно прекршок не ја исклучува дисциплинската одговорност на финансискиот полицаец.

Член 52

(1) Финансискиот полицаец одговара дисциплински за дисциплинска неуредност и дисциплински престап.

(2) Дисциплинска неуредност, во смисла на ставот (1) од овој член, е полесна незначителна повреда на службената должност, односно полесна повреда на угледот на Финансиската полиција или угледот на финансискиот полицаец.

(3) Дисциплинскиот престап, во смисла на ставот (1) од овој член, е потешка значителна повреда на службената должност, односно потешка повреда на угледот на Финансиската полиција или угледот на финансискиот полицаец.

Член 53

(1) За повреда на службената должност на финансискиот полицаец може со решение да му се изрече една од следниве дисциплински мерки:

1) јавна опомена;

2) парична казна во висина од 10% до 30% од висината на едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец пред извршувањето на повредата на службената должност;

3) распоредување на работно место во пониска категорија која одговара на степенот на образование во траење од шест месеца до една година и

4) престанок на вработувањето.

(2) При изрекување на дисциплинските мерки од ставот (1) на овој член се земаат предвид тежината на повредата на службената должност, последиците од таа повреда, степенот на одговорноста на финансискиот полицаец, околностите под кои е сторена повредата, поранешното негово однесување и вршењето на работите, како и други олеснителни и отежителни околности.

Член 54

(1) Дисциплинска неуредност е:

1) недоаѓање на работа во определеното време и одење од работа пред истекот на работното време и покрај опомената од непосредно претпоставениот;

2) неуредно чување на службените списи и податоци;

- 3) неоправдано недоаѓање на работа до два работни дена во текот на една календарска година;
 - 4) неносење на службените ознаки на Финансиската полиција, ако таква обврска постои;
 - 5) неоправдано неизвестување на непосредно претпоставениот за спреченоста за недоаѓање на работа во рок од 24 часа и
 - 6) одбивање на стручно оспособување и усовршување на кое финансискиот полицаец се упатува.
- (2) За дисциплинска неуредност може да се изрече јавна опомена или парична казна во висина од 10% од едномесечниот износ на платата исплатена во последниот месец пред извршувањето на дисциплинската неуредност во траење од еден до три месеца.

Член 55

(1) Дисциплински престап е:

- 1) неизвршување или несовесно, непристојно, ненавремено или небрежно вршење на службената должност;
- 2) покажување на незадоволителни резултати во работата;
- 3) изразување и застапување на политичко уверување во вршењето на овластувањата;
- 4) одбивање да се даде или давање на неточни податоци на државните органи, правните лица и на граѓаните, доколку давањето на податоци е пропишано со закон;
- 5) незаконито располагање со материјалните средства;
- 6) одбивање на вршење на службените задачи од работното место на кои е распореден или одбивање на наредби од министерот, односно директорот;
- 7) непреземање или делумно преземање на пропишаните мерки за осигурување на безбедноста на доверените предмети;
- 8) предизвикување на поголема материјална штета;
- 9) повторување на дисциплинска неуредност;
- 10) примање на подароци или друг вид корист;
- 11) злоупотреба на статусот или пречекорување на овластувањата во вршењето на службените задачи;
- 12) злоупотреба на боледување;
- 13) оддавање класифицирана информација со степен на тајност определен согласно со пропис;
- 14) непридржување кон обврската за медицински преглед;
- 15) внесување, употреба и работење под дејство на алкохол или наркотични средства;
- 16) непридржување кон прописите за заштита од болест, заштита при работа, пожар, експлозија, штетно дејствување на отрови и други опасни материји и повреда на прописите за заштита на животната средина;
- 17) поставување на личниот финансиски интерес во судир со положбата на финансискиот полицаец и
- 18) навредливо или насилничко однесување.

(2) За дисциплинските престапи од ставот (1) на овој член се изрекува:

- парична казна од 10% до 30% од едномесечниот износ на платата исплатена на финансискиот полицаец во месецот пред извршувањето на

дисциплинскиот престап, во траење од еден до шест месеца,

- распоредување на работно место во пониска категорија на работно место која одговара на неговото образование, во траење од шест месеца до една година, по истекот на кое финансискиот полицаец се враќа на работното место во категорија на работното место на кое бил распореден пред изрекувањето на дисциплинската мерка;
- распоредување на работно место во пониска категорија на работно место која одговара на неговото образование и
- престанок на вработувањето, кога настапиле штетни последици за органот, а притоа не се утврдени олеснителни околности за финансискиот полицаец кој го сторил престапот.

Член 56

Збирот на паричните казни изречени на финансискиот полицаец во еден месец за дисциплинска неуредност и дисциплински престап, не може да надмине 30% од износот на неговата вкупна плата за тој месец.

Член 57

(1) Дисциплинските мерки против финансискиот полицаец за дисциплинска неуредност ги изрекува министерот, а по претходен писмен предлог на директорот.

(2) Пред изрекување на мерката финансискиот полицаец се известува писмено за наводите што постојат против него и тој има можност да даде одговор на писмениот предлог од ставот (1) на овој член.

Член 58

(1) Министерот за финансии, формира Комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплински престап на финансискиот полицаец (во натамошниот текст: Комисијата), во рок од осум дена од денот на поднесувањето на предлогот за покренување на дисциплинска постапка.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член е составена од три члена и тоа еден раководен финансиски полицаец, еден финансиски полицаец со категорија на работно место од истата група како и финансискиот полицаец против кого се води дисциплинската постапка и еден член претставник од Министерството за финансии.

(3) Комисијата од ставот (1) на овој член по спроведената дисциплинска постапка му предлага соодветна дисциплинска мерка на министерот.

(4) Ако Комисијата од ставот (1) на овој член утврди дека државниот службеник не е одговорен или не се исполнети условите за донесување решение за изрекување на дисциплинска мерка, му предлага на министерот, да го отфрли предлогот, односно да ја запре постапката.

(5) Министерот, врз основа на предлогот на Комисијата, донесува решение за изрекување на дисциплинска мерка, односно за отфрлање на предлогот, односно за запирање на постапката.

(6) Решението за изрекување на дисциплинска мерка се врачува лично на финансискиот полицаец, по правило во работните простории на органот во кој финансискиот полицаец работи, односно на адреса на живеалиштето, односно престојувалиштето од кое финансискиот

полицаец секојдневно доаѓа на работа.

(7) Ако финансискиот полицаец не може да се пронајде на адресата на живеалиштето, односно престојувалиштето или ако го одбие врачувањето, решението се објавува на огласната табла во Министерството за финансии. По изминувањето на три работни дена од денот на објавувањето на огласната табла се смета дека врачувањето е извршено.

(8) Дисциплинската постапка завршува во рок од 60 дена сметано од денот на донесување на решение за формирање на Комисијата од ставот (1) на овој член.

Член 59

(1) Секој, во согласност со закон, има право да поднесе иницијатива за покренување на дисциплинска постапка против финансиски полицаец која треба да биде образложена.

(2) Предлог за покренување на дисциплинска постапка против финансискиот полицаец поднесува директорот.

(3) Предлогот од ставот (2) на овој член се доставува до финансискиот полицаец и синдикалната организација, чиј член е финансискиот полицаец.

Член 60

Дисциплинската постапка не може да се поведе ако поминал еден месец од денот кога директорот или министерот дознале за повредата на службената должност.

Член 61

Дисциплинската постапка не може да се поведе ако поминале три месеца од денот кога е сторена повредата на службената должност.

Член 62

Ако повредата на службената должност повлекува и кривична одговорност, дисциплинската постапка за утврдување на одговорноста на финансискиот полицаец застарува во рок од две години од денот на дознавањето за повредата.

3. Суспендирање

Член 63

(1) Финансискиот полицаец може да биде суспендиран во случаи кога против него е покрената кривична постапка за кривично дело сторено на работа или во врска со работата или е покрената дисциплинска постапка за дисциплински престап, а повредата е од таква природа што неговото натамошно присуство во органот додека трае постапката штетно ќе се одрази врз Финансиската полиција, односно ќе го осуети или оневозможи утврдувањето на одговорноста за дисциплински престап.

(2) За суспендирање или враќање на работа на финансискиот полицаец решава директорот на Финансиската полиција.

(3) За времето кога финансискиот полицаец е суспендиран му следува надомест од 60% од основната плата. Во случај на враќање на работа и

доколку не се утврди постоење на дисциплинска одговорност на финансискиот полицаец му следува надомест ретроактивно до 100% од основната плата.

(4) Против решението од ставот (3) на овој член финансискиот полицаец има право на жалба до министерот за финансии во рок од осум дена од денот на доставување на решението.

XIV. НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

Член 64

(1) За долгогодишна стручна работа, организациски унапредувања, успех во вршењето на работните задачи, подобрување на угледот на службата, на финансиските полицајци, на органите на државната управа или други државни органи, на носители на јавни овластувања и поединци, им се доделуваат признанија.

(2) Финансиските полицајци можат да добијат и еднократен износ на парична награда за постигнати натпросечни, исклучителни резултати во работењето.

(3) Парични награди во еднократен паричен износ се доделуваат и на соработниците на правдата на Финансиската полиција во откривање на финансискиот криминал.

(4) Признанијата и наградите од ставовите (1) и (2) на овој член по правило се доделуваат на денот на Финансиската полиција. Денот на Финансиската полиција е 26 Јуни.

(5) За паричните награди решава министерот за финансии на предлог на директорот на Финансиската полиција.

XV. ИНФОРМИРАЊЕ

Член 65

(1) Финансиската полиција, за својата работа подготвува годишен извештај за работата во претходната година и истиот го поднесува преку министерот за финансии до Владата на Република Македонија, најдоцна до крајот на јануари во тековната година.

(2) Финансиската полиција преку печатените и електронските медиуми, со извештаи, информации, соопштенија или на друг погоден начин ја информира јавноста за својата работа во согласност со Уставот и со закон, на начин што ќе се води сметка да не се загрозат доверливоста и успешноста на преткривичната постапка, како и правата на трети лица.

XVI. ФИНАНСИРАЊЕ

Член 66

(1) Средствата за работа, унапредување, модернизација и опремување на Финансиската полиција, како и за стимулирање на финансиските полицајци се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(2) Покрај средствата од ставот (1) на овој член Финансиската полиција остварува средства во висина на 25% од приходите од откриени и наплатени даноци, како и од пленување на непосредната и посредната имотна корист прибавени со извршени казниви дејствија или од извршена конфискација во корист на Република Македонија, согласно со Кривичниот законик.

XVII. ПРЕКРШОЧНИ САНКЦИИ

Член 67

(1) Финансискиот полицаец согласно со Законот за прекршоците, при извршувањето на работите од своја надлежност може да изрече глоба за сторен прекршок од страна на физички и правни лица, на самото место кога е тоа утврдено со овој закон.

(2) Финансиската полиција согласно со овој закон е исклучиво надлежна за водење на прекршочна постапка и изрекување на прекршочни санкции глоба, опомена и забрана за вршење професија, дејност или должност во согласност со Законот за прекршоците.

Член 68

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршок, ако на Финансиската полиција:

- не ги презентира доказите за изворите на средствата од кои е набавен имотот, односно средствата со кои располага согласно со членот 19 став (4) од овој закон,

- не се јави на писмена покана, согласно со членот 21 став (1) од овој закон и

- не даде примероци од ракопис и потпис согласно со членот 22 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече и на правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(4) За прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице покрај глобата ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност од 15 дена.

(5) За прекршокот од ставот (1) на овој член на правното лице покрај глобата ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност од 30 дена.

(6) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место на правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(7) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(8) Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место на физичкото лице за прекршокот од ставот (1) на овој

член.

Член 69

(1) Глоба во износ од 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршок, ако на Финансиската полиција:

- не и овозможи увид или преглед на објекти и други простории согласно со членот 23 став (2) од овој закон,
- не и овозможи преглед на превозни средства согласно со членот 25 ставови (1) и (3) од овој закон,
- не и овозможи непречен пристап до деловни книги и друга евиденција или не создаде потребни услови за пристап до деловни и работни простории, магацини и други објекти согласно со членот 34 став (1) од овој закон и
- не ги отстрани утврдените недостатоци од извршената контрола согласно со членовите 29 став (1) и 34 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече и на правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(4) За прекршокот од ставот (1) на овој член на одговорното лице во правното лице покрај глобата ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност од 15 дена.

(5) За прекршокот од ставот (1) на овој член на правното лице покрај глобата ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност од 30 дена.

(6) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место на правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(7) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(8) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе се изрече на самото место на физичкото лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 70

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на службено лице во органот на државната управа, во органите на локалната самоуправа и другите државни органи и организации, ако на Финансиската полиција:

- не и овозможи непречен пристап до деловни книги и друга евиденција или не создаде потребни услови за пристап до деловните и работните простории согласно со членот 34 став (1) од овој закон,
- на барање на Финансиската полиција, учесникот во платниот промет во определен рок не ги достави податоците за вршење на работите во платниот промет согласно со членот 34 став (2) од овој закон и
- не и овозможат увид во податоци и евиденции кои ги прибираат и водат согласно со закон, а со тоа ќе ја попречат Финансиската полиција во

извршување на надлежности согласно со овој закон, согласно со членот 35 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече и на правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 71

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правно лице, службено лице или финансиски полицаец, ако:

- издаде или објави информации во врска со конкретното извршување на надлежноста на Финансиската полиција што се однесуваат на контрола на конкретни деловни односи со што на друг ќе предизвика поголема имотна штета или истото го стори од користољубие и
- издаде или објави информации од соодветен степен на доверливост согласно со прописите за класифицирани информации за кои узнало во текот на надлежното постапување или истото го стори од користољубие.

(2) Глоба во износ од најмалку 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 10.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече и на правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 72

(1) За прекршоците предвидени со овој закон, прекршочната постапка ја води комисија на Финансиската полиција.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член е составена од два члена и претседател на комисијата.

(3) Членовите на комисијата треба да имаат завршено високо образование и работно искуство од најмалку седум години на предметната материја, а претседателот на комисијата треба да е дипломиран правник со положен правосуден испит и работно искуство од најмалку девет години на предметната материја.

XVIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 73

(1) Со денот на влегувањето во сила на овој закон Финансиската полиција продолжува да работи како Управа за Финансиска полиција.

(2) Директорот именуван согласно Законот за финансиската полиција ("Службен весник на Република Македонија" број 55/2002) продолжува да ја врши својата функција до истекот на мандатот.

Член 74

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 75

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи

Законот за финансиската полиција ("Службен весник на Република Македонија" број 55/2002).

Член 76

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".